Az Alsóerdősori Bárdos Lajos Iskola

Említésre méltó napjainkban egy iskola történetét azzal kezdeni, hogy „Létrejöttének oka, a kerületi iskolák túlzsúfoltságán enyhíteni."

Érdemes felidézni azt a – nem ritka – folyamatot miként vándorol, keresve helyét egy-egy iskolai közösség, míg méltó helyét és szakmai elismertségét eléri. A fent nevezett iskola elődje Budapesten a VII. kerületben 1954-ben nyílt meg a Damjanich utca 6. szám alatt. Egy év múlva életveszélyesnek nyilvánították az épületet, ezért ideiglenesen az osztályokat a Rottenbiller- és a Hernád utcai iskolák fogadták be. A következő évben a Bethlen tér 2-ben működő Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola barátságos környezete fogadta be őket néhány évre.

1965. szeptember 1-jén nyílt meg a jelenlegi iskola, ahol 16 tanteremmel, 920 diákkal és 44 pedagógussal kezdte meg működését. Az új épület abban az időben a kerület legjobban felszerelt iskolája volt. Megalakult az **Ének-zene tagozat**, megalapítója *Hamvas Anna* tanárnő volt. Az itt folyó munka jó híre hamar elterjedt, sok hazai és külföldi látogató ismerhette meg, tanulmányozhatta a Kodály-koncepció eredményes alkalmazását. A néptáncot *Karcagi Gyuláné* 1971-ben honosította meg és tette sikeressé az alsó és felső tagozaton egyaránt. (Itt kívánjuk megemlíteni, hogy – az ének-zene iskolák tantervében – kötelező tárgyként szerepelt a néptánc.)

Az oktatáspolitikában végrehajtott különböző változtatások során felmerült az intézmény szerkezeti formájának megváltoztatása. Az Alsóerdősori Ének-zene Tagozatos Általános Iskola 1998 szeptemberétől gimnáziummal egészült ki. Az intézmények nevére vonatkozó előírások következtében viszont 2007-ben, az iskola nevéből kikerült az *ének-zene tagozat* megnevezése. Az iskola ének-zene emelt szintű oktatásának több mint 4 évtizedes hagyományait azonban megőrizni és eredményesen tovább folytatni kívánták. Az iskola három énekkara: a több mint 20 éve működő Kicsinyek Kórusa, *Kyncel Rita* vezetésével, a Felső tagozatosak kórusa *Hasznosi Judit*- és a Gimnáziumi kórus *Pintér Eleonóra* karnagyok vezetésével kimagasló minősítést szerzett a fővárosi Éneklő Ifjúság hangversenyeken. Bebizonyosodott az évtizedek során, hogy az ének, a közös éneklés, a közösen elért sikerek jelentősen segítik tanítványaik személyiségének harmonikus fejlődését. Emellett fontos jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy az iskola sajátossága a nevükben is tükröződjék. Emblematikus értékként jelezve az iskola igényességét, a kiváló magyar zenetudós, zeneszerző és karnagy *Bárdos Lajos* nevét választották. A család hozzájárulásával, az Erzsébetvárosi Önkormányzat engedélyével a 2009-2010-es tanévtől, – csatlakozva a Bárdos Iskolák nagy családjához – viselik az **Alsóerdősori Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnázium** nevet.

A névadó ünnepségre 2009 szeptember 25-én került sor. Megható volt a hatalmas gyermeksereg látványa a különleges tervezésű hosszan elhúzódó aulában, ahol igen jól hangzott Bárdos Lajos: Rétre hívó kánonja. A szépen összeállított műsorban énekelt önállóan a három különböző kórus, végezetül az összkar. A vendégeket *Varga Gábor* igazgató úr köszöntötte, majd *Daróci Bárdos Tamással* közösen koszorúzták meg az újonnan készült emléktáblát. Közreműködtek az iskola énektanár-karnagyai: *Kyncl Rita, Hasznosi Judit, Pintér Eleonóra.*

Az iskola életében jelentős esemény az *Évadzáró koncert*, amit hagyományosan a Thália Színházban rendeznek. Ez évben, 2010 május 19-én már mint az Alsóerdősori Bárdos Lajos Iskola mutatkozhattak be. A gála műsor mottója Bárdos Lajos gondolatait idézve „Hány színe van az életnek?" hűen tükrözte a műsor színes gazdagságát. Az iskola szinte minden tanulója szerepelt, kórusok, néptánc csoportok és tehetséges tanulók hangszeres és prózai-vers előadásaikkal. Névadójukhoz méltóan Bárdos művét: Fújd a sípot adták elő, mégpedig ősbemutató keretében, azaz a kórusművet zenekari kísérettel. Közreműködött a *Molnár Antal Zeneiskola* – növendékeket és tanárokat egyesítő – zenekara, vezényelt: *Leszkovszky Albin*. A Kicsinyek Kórusa Bárdos Lajos azonos nevű kötetéből adott elő több kis népdalfeldolgozást, *Kyncl Rita* vezetésével, majd ehhez társult az alsó tagozatosok táncosainak csoportja, *Giegler Ildikó* hangulatos koreográfiájával elbűvölve a közönséget. A Felső tagozatosok kórusa, Daróci Bárdos Tamás: Boros nóta, és Bárdos Lajos: Tábortűznél kórusait adta elő *Hasznosi Judit* vezényletével. A gimnázium kórusa Daróci Bárdos Tamás: A Mikóházi nagyharang c. művét énekelte, *Pintér Eleonóra*

vezényletével. A hangverseny első részét a kórusok együttes éneklése zárta az Üszküdár és a Fújd a sípot hangulatos előadásával. Zongorán kisért: *Práda Sándorné*.

Az énekkari számok között a zeneiskola növendékeinek ügyes hangszeres szólistái mutatkoztak be, furulya, zongora, klarinét és hegedű játékukkal. Az évközi versmondó versenyek győztesei – kicsinyek és nagyok – előadásában pedig néhány igen szép költemény hangzott el. A tanulók önálló zenei kezdeményezésének eredeti megnyilvánulása is helyt kapott, 7. osztályos tanulók vállalkoztak erre. Saját szerzeményből: „Nyomasztó álom" című operából adtak elő részletet. A szerző, a vezénylő és konferáló Szalacsovis Sándor volt, Az angyalok kara szerzője Domahidy Farkas. Az ötletes előadást lelkesen értékelte a közönség.

A műsor második felében a táncé volt a főszerep. A különböző korosztályok 1-8-ikosztályig a,b,c, és z osztályok felsorolását a műsorvezető *Zelinka Tamás* természetes könnyedséggel, finom humorral konferálta. Legnagyobbrészt *Giegler Ildikó* koreográfiájára készültek a különféle stílusú, változatos és szép mozgású táncok. De egy-egy számot *Haitzmann Éva, Gyulasi Judit, Hansági Katalain* tanított be. A felsősök táncosait *Mihályi József* készítette fel. Remek koreográfiával készült botos táncot, dél-dunántúli ugrós táncokat és székelyföldi táncokat állított be.

A nagyszabású finálét követően – amelyben már gimnazisták is részt vettek – a hangverseny a közönség szűnni nem akaró tapsával és éljenzésével fejeződött be.

A nyári vakáció sem telt el zenei élmény nélkül. *Hasznosi Judit* tanárnő kórusával meghívást kapott a csehországi Stochov városában rendezett Nemzetközi Fesztiválra. A nagylétszámú énekkar az igényesen előadott

kórusműveken kívül, módszertani bemutatót is tartott, így lehetőségük nyílt gyakorlatban bemutatni, hogy a tiszta éneklés igénye, az ének és mozgás kapcsolata, miként társul a ritmushangszerek játékával íly módon illusztrálva azt a zenei egységet amit a más nemzetbéliek külön-külön Kodály módszernek és Orff módszernek neveznek. A külföldi sikernek csak a hírét hallottuk, de a módszertani bemutatóját néhány héttel később itthon is láthattuk.

Az új tanév kezdetének lendületet adva, 2010 szeptember 27-28-ra „Az Alsóerdősori Bárdos napokra" érkezett meghívó. A Bárdos-iskolákra jellemző, hogy névadójuk születésnapjára zenei műsorral jelentkeznek, így örömmel fogadtuk, hogy a legújabban csatlakozott iskola is e hagyományt kívánja kialakítani.

Annak a komplex zenei élménynek a jelenlétét mutatták be, kicsit ünnepélyesebb formában, ami az iskola mindennapi gyakorlatát jellemzi. Az első nap délutánján a kórusok nyílt próbáját tartották az aulában. Bevezetőként a Molnár Antal Zeneiskola tanulóiból alakult kamarazenekar játszott két népdalfeldolgozást. Vezető tanáruk: *Szakszon Ferencné*. Ez alkalom is meggyőz arról, hogy a hangszeresek és énekesek közös zenei élménye ideális összhangot alakít az iskola tanulói között. Az énekkarosok a beéneklést finom mozgásokkal kísérve indították és felhasználva a szolmizáció intervallumait harmonikusan fejlesztették a többszólamúságig. Az iskola mind a négy kórusa énekelt önállóan egy-egy kórusművet – a Kicsinyek Kórusa, a felső tagozatosok normál osztályai és zenei osztályai, és a gimnáziumi kórus. – A vezénylő karnagyok: *Kyncl Rita, Hasznosi Judit, Pintér Eleonóra.*

A második napon tartották *Hasznosi Judit* tanárnő vezetésével azt a módszertani bemutatót amit a csehországi szereplésük alkalmával említettünk. Kedves, közvetlen hangulatban, pergő stílusban folyik a munka. A *beéneklés* jól felépített hangi, zenei fejlesztése során a ritmikus mozgás kapcsolata a gyermekek természetes mozgásigényével párosul, ami hatványozottan emeli a készségfejlesztés eredményességét. Nagyon jó gondolat az iskolavezetés részéről, öntevékeny módon megragadni az alkalmat a továbbképzés lehetőségére és *Puszta Lajosné* igazgatóhelyettes aktívan segítette ennek létrejöttét. Meghívták a kollégákat, a környező iskolák tanárait. A jó példa, a gazdag ötletsorozat gazdagítja a tapasztalatokat és mindig jó hatást fejt ki a kollégák munkájában.

Délután már egy következő program várta a felső tagozat tanulóit. Egy jól megválasztott cím mindig egyaránt felkelti gyerekek és felnőttek érdeklődését. A „Ki nyer ma" évtizedek óta hódítja a közönséget. Mindenki felkapja a fejét ennek hallatán, ugyan mi rejlik mögötte? Ebben az iskolában sem kellett sok rábeszélés, a vállalkozó kedvű tanulók önként vállalkoztak erre az érdekes versenyre. Az énekterembe először a vidáman érkező 5-6 osztályos tanulók gyülekeztek és 6-7 fős csoportokat alkotva izgalommal várták a megmérettetésnek ezt a különleges formáját. *Pintér Eleonóra* tanárnő vezette a 10 kérdésből összeállított vetélkedőt. Vendégként is öröm és élvezet volt végig hallgatni a kérdéssorozatot, melyben méltó helyet kapott a zenetörténet, történelem, irodalom, és mindent átszőtt a zene, a hallási felismerés. Sor került egyéni és közös éneklésre, hangszer játékra, CD bejátszás legkülönbözőbb variációira. Minden kérdésben fellelhető volt az évek során tanult anyag legváltozatosabb formában való felidézése. A válaszok értékelése, a sok hibátlan, eredményes megoldás igazi örömet és sikerélményt jelentett a résztvevőknek. Az első csoportot a 7-8. osztályos tanulók csoportja váltotta akik ugyanilyen stílusban, magasabb követelményeknek megfelelően folytatták a vetélkedőt.

Az évek során befektetett munka értékének igazi visszaigazolását jelentette ez a szórakoztatva bemutatott zenei tudásszint. Jól tudjuk ennek elérése *idő igényes,* és itt az idő az *óraszámokban kifejezett időt* jelenti. Mint a bevezetőben említettük a „tagozat" megszüntetése óta is ragaszkodik az iskola a zenei nevelés fenntartásához. A „z" osztályokban kezdetben a heti 3, majd a felsőbb osztályokban a heti 2 énekóra megtartása, a karének és néptánc órarendi jelenléte bizonyítja az eredmények érdekében ennek fontosságát.

Kívánjuk, hogy. példamutató munkájukkal, ahol a közös jó szándék, tenni akarás és mindaz ami az ifjúság szellemi fejlődésének érdekében történik, erősítse továbbra is azt a hatékony erőt amit a zenei nevelés mindehhez hozzátesz, és eredményesen hozzájárul a személyiség fejlesztéséhez, és az ifjúság sokoldalú kulturális műveltségéhez.

Márkusné Natter-Nád Klára